ГОВЬ-АЛТАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮ, НИЙЦЛИЙН АУДИТ

Говь-Алтай аймгийн Бугат сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ГАА-2025/103/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Алтай хот 2025 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Г.Гүнжидмаа Утас: 99998431 Цахим хаяг: gunjidmaag@audit.gov.mn Аудитын менежер: Д.Эрдэнэчимэг Утас: 99175677 Цахим хаяг:erdenechimegd@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Д.Цэрэнханд Утас: 99086371 Цахим хаяг:tserenkhandd@audit.gov.mn Аудитор: Л.Отгон Утас: 99059489 Цахим хаяг: devjikhcapital.audit@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ГОВЬ-АЛТАЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

1402, Хөгжил хороолол, Жинст баг,
Есөнбулаг сум, Говь-Алтай аймаг, 82099
Утас: (976) 70 48 34 13,
Цахим шуудан: govialtai@audit.gov.mn

2025.02.24 № 81

танай ____________ -ны № ____________ -т

БУГАТ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
А.МЯГМАРШАГДАР ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Бугат сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний үзэж байгаагаар Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тайлант жилийн эцсээрх тэдгээрийн санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бүхий л материаллаг байдлын үүднээс үнэн зөв толилуулсан байна.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн доорх зөрчлүүд нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан бөгөөд дангаар буюу нийт дүнгээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөтэй боловч өргөн тархаагүй, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, 6.4.8, 16.5.4, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5, 24 дүгээр зүйлийн 24.4, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4 дэх заалттай нийцээгүй, санхүүгийн тайлагналын иж бүрэн байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Үүнд:

- Засаг даргын нөөц хөрөнгөнөөс албан бус хэрэгцээнд 3,747.0 мянган төгрөгийн шатахууныг зарцуулсан,
- Мөн танилцуулах самбар байршуулахад 472.0 мянган төгрөгийг шагнал, урамшуулалд 3,275.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан,
- Тайлант онд 36,632.7 мянган төгрөгийн тээвэр шатахуун худалдан авахдаа худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулаагүй;

8225020218

- Цахим дэлгүүрээс 1,103.7 мянган төгрөгийн компьютер тоног төхөөрөмжийг худалдан аваагүй;

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Тайлант онд сумын 100 жилийн ой тохиож иргэд, байгууллагаас 61,123.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 21,250.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг хандиваар хүлээн авч бүртгэсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Орон нутгийн төсвөөс 920,860.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгохоор төлөвлөснөөс 126,846.1 мянган төгрөгийг дутуу санхүүжүүлжээ.

Засаг даргын нөөц хөрөнгийг зарцуулах журмаар шагнал урамшуулал, нэг удаагийн буцалтгүй тусламж, дэмжлэг олгох бүрэн эрхийг Засаг даргад олгосон боловч Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулиар дээрх арга хэмжээний зардлыг зарцуулахыг хориглосон байна.

"Нээлттэй Алтай" хөтөлбөрийн хүрээнд аймгийн Засаг даргын захирамжаар шинээр гэр бүл болсон 8 залуу малчин өрхөд тус бүр 50 толгой ямаа олгож, малжуулах ажлыг зохион байгуулсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд 8 зорилт 74 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр сумын Засаг даргатай байгуулсан гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт 97.3 хувь байна;

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Г.ГҮНЖИДМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**163,827,132.10**	**183,581,432.10**
33	**АВЛАГА**	**23,000,000.00**	**24,000,000.00**
33500	**Бусад авлага**	**23,000,000.00**	**24,000,000.00**
33510	Байгууллагаас авах авлага	23,000,000.00	24,000,000.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	**140,827,132.10**	**159,581,432.10**
35400	**Хангамжийн материал**	**58,537,132.10**	**81,491,432.10**
35410	Бичиг хэргийн материал	180,000.00	219,600.00
35420	Аж ахуйн материал	10,587,150.00	31,137,150.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	-	740,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	2,500,000.00	2,500,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	45,269,982.10	46,894,682.10
35600	Мал амьтад	82,290,000.00	78,090,000.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,267,578,259.62**	**1,633,461,790.25**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	**1,267,578,259.62**	**1,633,461,790.25**
39200	**Биет хөрөнгө**	**1,167,690,259.62**	**1,536,733,790.21**
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	682,554,998.64	860,799,691.64
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(200,037,733.65)	(243,711,408.43)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	374,005,750.00	520,405,750.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(143,959,627.79)	(169,691,611.23)
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	98,468,830.00	105,731,330.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(25,578,300.76)	(22,675,914.57)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	13,820,417.64	12,670,417.64
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,797,190.24)	(5,922,249.28)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	126,770,314.00	126,770,314.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(29,302,892.73)	(39,082,849.89)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	394,090,916.00	512,349,616.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(119,432,171.49)	(121,996,245.67)
39217	Ном	1,086,950.00	1,086,950.00
39300	**Биет бус хөрөнгө**	**99,888,000.00**	**96,728,000.04**
39301	Програм хангамж	800,000.00	800,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(159,999.96)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	99,088,000.00	99,088,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(3,000,000.00)
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**1,431,405,391.72**	**1,817,043,222.35**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	-	**7,868,332.00**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	-	**7,868,332.00**
41300	**Өглөг**	-	**7,868,332.00**
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	-	7,868,332.00
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,431,405,391.72**	**1,809,174,890.35**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	**1,431,405,391.72**	**1,809,174,890.35**
51101	Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	-	599,593,645.02
51200	**Хуримтлагдсан үр дүн**	**609,845,792.61**	**987,615,291.24**
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	320,775,222.76	609,845,792.61
51220	Тайлант үеийн үр дүн	289,070,569.85	377,769,498.63
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	221,965,954.09	221,965,954.09
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**1,431,405,391.72**	**1,817,043,222.35**

Говь-Алтай аймаг дахь ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан **(төгрөгөөр)**

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**1,106,023,774.00**	**1,446,222,327.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**316,271,000.00**	**513,867,693.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**316,271,000.00**	**513,867,693.00**
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	315,741,000.00	492,617,693.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	530,000.00	21,250,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**789,752,774.00**	**932,354,634.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**85,627,774.00**	**53,246,734.00**
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	84,779,774.00	46,265,734.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	848,000.00	6,981,000.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**704,125,000.00**	**879,107,900.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	704,125,000.00	879,107,900.00
II	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**810,342,092.91**	**1,068,452,828.37**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**810,342,092.91**	**1,068,452,828.37**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**685,454,955.15**	**1,023,802,996.10**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**362,186,637.17**	**628,329,832.18**
210101	Үндсэн цалин	249,788,252.09	359,354,294.94
210102	Нэмэгдэл	84,607,885.08	210,442,002.84
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,790,500.00	14,381,000.00
210104	Урамшуулал	23,000,000.00	44,152,534.40
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**65,938,400.00**	**75,614,643.97**
210201	Тэтгэврийн даатгал	54,777,200.00	53,353,850.97
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,790,300.00	5,999,187.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,232,200.00	3,382,239.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	558,100.00	1,254,477.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,580,600.00	11,624,890.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**26,451,550.07**	**37,402,107.58**
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,577,550.07	7,594,047.58
210302	Түлш, халаалт	23,874,000.00	29,808,060.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**32,485,200.00**	**41,441,400.00**
210401	Бичиг хэрэг	1,486,900.00	1,315,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	26,032,000.00	36,043,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,042,800.00	955,900.00

Говь-Алтай аймаг дахь ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	79,500.00	698,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,844,000.00	2,428,000.00
2105	**Нормативт зардал**	**300,000.00**	**0**
210502	Хоол, хүнс	150,000.00	0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	150,000.00	0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**1,202,000.00**	**2,255,700.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	125,000.00	0
210604	Урсгал засвар	1,077,000.00	2,255,700.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**5,918,000.00**	**5,893,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	5,918,000.00	5,893,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**8,351,300.00**	**10,679,650.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,494,000.00	9,855,550.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	65,340.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	137,300.00	35,169.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	300,000.00	0
210807	Газрын төлбөр	420,000.00	721,791.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**182,621,867.91**	**222,186,662.37**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	52,160,640.17	63,548,500.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	130,461,227.74	158,638,162.37
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**124,887,137.76**	**44,649,832.27**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**24,666,400.00**	**32,410,909.50**
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	29,410,909.50
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	21,616,400.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,050,000.00	3,000,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**100,220,737.76**	**12,238,922.77**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	99,341,012.76	5,190,638.77
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	879,725.00	7,048,284.00
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)**	**295,681,681.09**	**377,769,498.63**
V	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	**6,611,111.24**	**-**
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	6,611,111.24	-
VI	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)**	**289,070,569.85**	**377,769,498.63**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**805,700,862.00**	**955,354,634.00**
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**805,700,862.00**	**955,354,634.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**101,575,862.00**	**76,246,734.00**
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	100,727,862.00	69,265,734.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	848,000.00	6,981,000.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**704,125,000.00**	**879,107,900.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	704,125,000.00	879,107,900.00
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**709,631,725.00**	**923,450,634.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**709,631,725.00**	**923,450,634.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**561,744,587.24**	**856,300,801.73**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**362,186,637.17**	**620,461,500.18**
210101	Үндсэн цалин	249,788,252.09	351,485,962.94
210102	Нэмэгдэл	84,607,885.08	210,442,002.84
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,790,500.00	14,381,000.00
210104	Урамшуулал	23,000,000.00	44,152,534.40
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**65,938,400.00**	**75,614,643.97**
210201	Тэтгэврийн даатгал	54,777,200.00	53,353,850.97
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,790,300.00	5,999,187.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,232,200.00	3,382,239.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	558,100.00	1,254,477.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,580,600.00	11,624,890.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**17,527,550.07**	**37,402,107.58**
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,577,550.07	7,594,047.58
210302	Түлш, халаалт	14,950,000.00	29,808,060.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**31,448,700.00**	**42,628,000.00**
210401	Бичиг хэрэг	1,666,900.00	1,362,900.00
210402	Тээвэр, шатахуун	26,032,000.00	36,632,700.00

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,042,800.00	955,900.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	79,500.00	698,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,627,500.00	2,978,000.00
2105	**Нормативт зардал**	**300,000.00**	**-**
210502	Хоол, хүнс	150,000.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	150,000.00	-
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**1,202,000.00**	**3,370,400.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	125,000.00	374,700.00
210604	Урсгал засвар	1,077,000.00	2,995,700.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**5,918,000.00**	**5,893,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	5,918,000.00	5,893,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**29,152,300.00**	**12,179,650.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	28,295,000.00	11,355,550.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	137,300.00	35,169.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	300,000.00	-
210807	Газрын төлбөр	420,000.00	721,791.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**48,071,000.00**	**58,751,500.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	48,071,000.00	58,751,500.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**147,887,137.76**	**67,149,832.27**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**24,666,400.00**	**30,910,909.50**
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	21,616,400.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,050,000.00	1,500,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**123,220,737.76**	**36,238,922.77**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	99,341,012.76	5,190,638.77
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	23,879,725.00	31,048,284.00
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)**	**96,069,137.00**	**31,904,000.00**
V	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)**	**96,069,137.00**	**31,904,000.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**96,069,137.00**	**31,904,000.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	**96,069,137.00**	**31,904,000.00**
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	96,069,137.00	31,904,000.00
VI	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)**	**(96,069,137.00)**	**(31,904,000.00)**

Говь-Алтай аймаг дахь ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**599,593,645.02**	**221,965,954.09**	**320,775,222.76**	**1,142,334,821.87**
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	599,593,645.02	221,965,954.09	320,775,222.76	1,142,334,821.87
9	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	289,070,569.85	289,070,569.85
10	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**599,593,645.02**	**221,965,954.09**	**609,845,792.61**	**1,431,405,391.72**
11	**2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**599,593,645.02**	**221,965,954.09**	**609,845,792.61**	**1,431,405,391.72**
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	599,593,645.02	221,965,954.09	609,845,792.61	1,431,405,391.72
19	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	377,769,498.63	377,769,498.63
20	**2024 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл**	**599,593,645.02**	**221,965,954.09**	**987,615,291.24**	**1,809,174,890.35**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл зөрүү	Биелэлт хувь
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**1,013,954,000.00**	**873,917,261.23**	**140,036,738.77**	**86.19**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,013,954,000.00**	**873,917,261.23**	**140,036,738.77**	**86.19**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**982,814,000.00**	**843,006,351.73**	**139,807,648.27**	**85.77**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**725,840,000.00**	**620,461,500.18**	**105,378,499.82**	**85.48**
210101	Үндсэн цалин	400,440,000.00	351,485,962.94	48,954,037.06	87.77
210102	Нэмэгдэл	248,000,000.00	210,442,002.84	37,557,997.16	84.86
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	17,400,000.00	14,381,000.00	3,019,000.00	82.65
210104	Урамшуулал	60,000,000.00	44,152,534.40	15,847,465.60	73.59
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**91,009,000.00**	**75,614,643.97**	**15,394,356.03**	**83.08**
210201	Тэтгэврийн даатгал	65,556,600.00	53,353,850.97	12,202,749.03	81.39
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,363,100.00	5,999,187.00	363,913.00	94.28
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,090,500.00	3,382,239.00	1,708,261.00	66.44
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,272,600.00	1,254,477.00	18,123.00	98.58
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,726,200.00	11,624,890.00	1,101,310.00	91.35
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**38,161,000.00**	**37,402,107.58**	**758,892.42**	**98.01**
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,005,000.00	7,594,047.58	410,952.42	94.87
210302	Түлш, халаалт	30,056,000.00	29,808,060.00	247,940.00	99.18
210303	Цэвэр, бохир ус	100,000.00	0	100,000.00	0.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**37,900,000.00**	**36,495,300.00**	**1,404,700.00**	**96.29**
210401	Бичиг хэрэг	2,400,000.00	1,362,900.00	1,037,100.00	56.79
210402	Тээвэр, шатахуун	30,000,000.00	30,000,000.00	0.00	100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,200,000.00	955,900.00	244,100.00	79.66
210404	Ном, хэвлэл	100,000.00	0	100,000.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,200,000.00	1,198,500.00	1,500.00	99.88
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,000,000.00	2,978,000.00	22,000.00	99.27
2105	**Нормативт зардал**	**1,200,000.00**	**0**	**1,200,000.00**	**0.00**
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,200,000.00	0	1,200,000.00	0.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**16,000,000.00**	**12,794,400.00**	**3,205,600.00**	**79.97**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	13,000,000.00	9,798,700.00	3,201,300.00	75.37
210604	Урсгал засвар	3,000,000.00	2,995,700.00	4,300.00	99.86
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**6,000,000.00**	**5,893,000.00**	**107,000.00**	**98.22**
210702	Дотоод албан томилолт	6,000,000.00	5,893,000.00	107,000.00	98.22

Говь-Алтай аймаг дахь ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**7,750,000.00**	**3,598,900.00**	**4,151,100.00**	**46.44**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,000,000.00	2,774,800.00	225,200.00	92.49
210803	Даатгалын үйлчилгээ	200,000.00	65,340.00	134,660.00	32.67
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	400,000.00	35,169.00	364,831.00	8.79
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	150,000.00	1,800.00	148,200.00	1.20
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,000,000.00	0	3,000,000.00	0.00
210807	Газрын төлбөр	1,000,000.00	721,791.00	278,209.00	72.18
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**58,954,000.00**	**50,746,500.00**	**8,207,500.00**	**86.08**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	58,954,000.00	50,746,500.00	**8,207,500.00**	86.08
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**31,140,000.00**	**30,910,909.50**	**229,090.50**	**99.26**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**31,140,000.00**	**30,910,909.50**	**229,090.50**	**99.26**
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	29,640,000.00	29,410,909.50	**229,090.50**	99.23
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,500,000.00	1,500,000.00	**0.00**	100.00
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**1,013,954,000.00**	**873,917,261.23**	**140,036,738.77**	**86.19**
32	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**1,013,954,000.00**	**873,917,261.23**	**140,036,738.77**	**86.19**
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,013,954,000.00	873,917,261.23	**140,036,738.77**	**86.19**
62	**АЖИЛЛАГСДЫН ТОО**	**26**	**26**	**0.00**	**100.00**
620001	Удирдах ажилтан	9	9	0.00	100.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	12	12	0.00	100.00
620004	Гэрээт ажилтан	5	5	0.00	100.00

Говь-Алтай аймаг дахь ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

2.6 Нэмэлт санхүүжилтийн тайлан **(төгрөгөөр)**

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**101,575,862.00**	**76,246,734.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**101,575,862.00**	**76,246,734.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	77,696,137.00	45,198,450.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	2,032,000.00	6,632,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,032,000.00	6,632,700.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**67,664,137.00**	**8,580,750.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	67,664,137.00	8,580,750.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**8,000,000.00**	**29,985,000.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,000,000.00	29,985,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	23,879,725.00	31,048,284.00
2133	**Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**23,879,725.00**	**31,048,284.00**
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	23,879,725.00	31,048,284.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	0.00	76,246,734.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**101,575,862.00**	**76,246,734.00**
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	100,727,862.00	69,265,734.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	848,000.00	6,981,000.00

Говь-Алтай аймаг дахь ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар 51,082.3 мянган төгрөгийн алдаа[1]-г аудитын явцад залруулж, баталгаажуулав.

Залруулсан алдаа

- **Нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой:**
- Нэмэлт санхүүжилтийн төвлөрүүлэх шилжүүлэг 7,048.3 мянган төгрөгийг төвлөрүүлэх шилжүүлэг рүү нэмж тусгасан байна.
- Нэмэлт санхүүжилтийн төсвийн хэлбэлзэл 44,019.0 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй.
- Мөнгөн гүйлгээний тайланд 15.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг төсвийн хөрөнгөөр авсныг хандив тусламжаар тусгасан байна.

Залруулагдаагүй нийт 51,562.7 мянган төгрөгийн зөрчил нь тогтоосон ерөнхий материаллаг байдлын түвшнээс их байгаа тул "Хязгаарлалттай" дүгнэлт өгсөн.

Аудитаар нийт 51,562.7 мянган төгрөгийн 5 зөрчил[2] илэрч 43,694.36 мянган төгрөгийн 4 зөрчлийг арилгуулах, давтан гаргахгүй байх албан шаардлага, 7,868.34 мянган төгрөгийн 1 зөвлөмж хүргүүлсэн.

Албан шаардлага

1. Засаг даргын нөөц хөрөнгөнөөс сурталчилгааны самбар байршуулахад 472.0 мянган төгрөгийн шатахуун, шагнал урамшуулалд 3,275.0 мянган төгрөг зориулалт бусаар зарцуулсан байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Засаг даргын нөөц хөрөнгийг зориулалтын дагуу ашиглах албан шаардлага хүргүүлсэн.

2. Тайлант онд 1,103.7 мянган төгрөгийн компьютер тоног төхөөрөмжийг цахим дэлгүүрээс худалдан аваагүй байгаа нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-т "Цахим дэлгүүрт байршсан бараа, үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авахыг хориглоно" гэж заасантай нийцэхгүй , эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Цахим дэлгүүрээс худалдан авалт хийж байх албан шаардлага хүргүүлсэн.

3. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу нийт 36,632.7 мянган төгрөгийн төсөвт өртөгтэй тээвэр шатахуун, зардалд худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулаагүй байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.4-т "Төсвийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээг худалдан авах ажиллагаа хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулагдаагүй бол төсвөөс санхүүжилт гаргахыг хориглоно." гэж заасантай нийцэхгүй , эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэлт: Худалдан авах ажиллагааг хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулах албан шаардлага хүргүүлсэн

4. Жолоочийн тооцооны замын хуудсаар албаны бус хэрэгцээнд 2,211.0 мянган төгрөг зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-т "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах;" Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-т "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.4-т "хуулиар

---

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Говь-Алтай аймаг дахь ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

зөвшөөрөөгүй бусад" ." гэж заасантай нийцэхгүй , эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэлт: Тээвэр шатахууны зардлыг батлагдсан төсөв, зориулалтын дагуу зарцуулах албан шаардлага хүргүүлсэн.

Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Нягтлан бодогч бүртгэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлант онд жилийн эцсийн тайлангаар ажилчдын нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өр 7,868.3 мянган төгрөг төлөөгүй байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-т "Төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-т "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах;", " Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.5-т "хуваарьт болон хугацаа хэтэрсэн өр төлбөрийг жилийн төсөвтөө бүрэн тусгаж өр төлбөр барагдуулах төлөвлөгөө, хуваарь баталж хэрэгжүүлэх"; гэсэн заалттай нийцэхгүй, эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Өр төлбөрийг жилийн төсөвтөө бүрэн тусгаж өр төлбөр барагдуулах төлөвлөгөө, хуваарь баталж хэрэгжүүлж ажиллах арга хэмжээ авах.

Говь-Алтай аймаг дахь ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/ мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бугат сумын Засаг даргын Тамгын газар	3	51,082.3			3	51,082.3	3	51,082.3				
Дүн	3	**51,082.3**			3	**51,082.3**	3	**51,082.3**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Бугат сумын Засаг даргын Тамгын газар	5	51,562.7			4	43,694.4	1	7,868.3	-	-	-	-
Дүн	**5**	**51,562.7**			**4**	**43,694.4**	**1**	**7,868.3**	-	-	-	-

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр						
			Санал дүгнэлт гаргасан	Тувэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй	Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ		1				1		
	НИЙТ		**1**				**1**		

Говь-Алтай аймаг дахь ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР